

väl kallas en diktator, men han var en makthavare, som ledde sina underlydande till frihet. Först och främst befriade han dem från hoveri-skyldigheten. Mången torpare och statkarl, som icke vetat av någon ljusning i sin tröstlösa tillvaro, blev genom Maclean självständig och välbärgad brukare av ett hemman. Man kan gott säga, att genom Maclean genomfördes på några år en ekonomisk och social revolution. Ytterligare är att säga om Maclean, att han var en uppfostrare av stora mått. Nykterhet krävde han, eftertanke och beräkning. Betecknande äro hans ord "En högre upplysning skall folket visa, att dess självständighet, frihet och välmakt vila på åkerbrukets fullkomlighet". Upplysning ville han ge, och han tänkte därvid icke minst på ungdomen. Redan år 1792 skänkte han ett "gatehus" i Skurups by att användas som lokal för folkskola. Skolhuset låg på tomten invid vägkorset, där gamla lantmannaskolan är belägen. År 1795 inrättades även en skola i Sandåkra. Maclean skänkte böcker till skolorna, och

Rutger Maclean.

Skurup har ovedersägligen haft landets första skolbibliotek. Förteckningen över böckerna är bevarade. I arbetet på att främja folkundervisningen hade Maclean som främste medhjälpare prostens Jeuns Hjort, som torde vara upphovsman till en år 1823 daterad "scholeordning", vilken utmärkes av humanitet och förståelse för de unga. Genom Macleans åtgöranden gavs åt Skurups by en kommersiell betydelse, som den tidigare ej haft. Han bestämde nämligen, att de marknader, som tidigare hållits i Sandåkra, skulle förläggas till ett för ändamålet reserverat markområde i byn. Vägkorset i byn blev en livligt befaren plats, och med tiden grundades här de första fasta affärerna i bygden. Vid vägkorset i Skurups by bodde också provinsialläkaren och där fanns apotek.

År 1874 fick Skurup järnvägsförbindelse med Malmö och Ystad. Därmed skapades förutsättningar för en intensivare ekonomisk verksamhet i det snabbt uppväxande samhället kring Skurups järnvägsstation. Handelns tyngdpunkt flyttas nu från byn till stationen och